

V Praze, dne 30. 6. 2026

Kvůli rozhodnutí vlády o přesunu lidskoprávních agend z Úřadu vlády pod jednotlivá ministerstva definitivně rezignuje přes 50 členů poradních orgánů

Více než 50 členek a členů vládních poradních orgánů zastupujících občanskou společnost definitivně rezignuje k 30. červnu 2026 na své mandáty. Reagují tak na rozhodnutí vlády převést od 1. července agendy lidských práv, rovnosti, ochrany menšin, práv osob se zdravotním postižením a drogovou problematiku z Úřadu vlády ČR pod jednotlivá ministerstva.

Na rizika spojená s tímto krokem upozornili premiéra a členy vlády již v květnu otevřeným dopisem, v němž varovali před oslabením institucionální ochrany lidských práv, ztrátou nadresortní koordinace a fragmentací agend, které dlouhodobě vyžadují společný postup napříč státní správou. V následných jednáních představili také konkrétní kompromisní návrhy dalšího fungování poradních orgánů a odborného zázemí těchto agend. Jejich připomínky ani návrhy však nebyly podle signatářů reflektovány a navzdory opakovaným výzvám neproběhl skutečný a rovnocenný dialog o podobě připravovaných změn. Odborníci kritizovali též absenci analýzy dosavadního systému a relevantních dat, které považují pro odůvodnění změny za nezbytné.

„Vláda dlouhodobě nenaslouchá odborníkům, které sama přizvala k řešení komplexních společenských témat. Její postup oslabuje ochranu lidských práv a nahrazuje dialog a partnerství jednostranným prosazováním vlastních rozhodnutí navzdory nesouhlasu odborné veřejnosti,“ uvedl Petr Třešňák, člen Pracovní skupiny k implementaci a monitorování Akčního plánu k realizaci Systémových opatření pro podporu lidí s intelektovým znevýhodněním a chováním náročným na péči.

Na závažné dopady, které změna přinese a nedostatek skutečné diskuse s odborníky upozorňuje také Monika Šimůnková, členka Rady vlády pro lidská práva: *„Jako bývalá zmocněnkyně vlády pro lidská práva mám hluboký vzhled do fungování celé lidskoprávní agendy na Úřadu vlády. Tato změna je za posledních 30 let nejdramatičtější a takřka nevratný zásah do její struktury, který zcela likviduje její dosavadní nadresortní a relativně nezávislou pozici v rámci státní správy a hrozí jejím postupným zánikem. I přesto, že jsme usilovali o konstruktivní dialog a hledání řešení, která by zachovala odborné zázemí i nadresortní funkčnost poradních orgánů, byli jsme bez rovnocenné diskuse postaveni před již učiněná rozhodnutí.“*

Podle rezignujících odborníků a odbornic nejde pouze o organizační změnu státní správy, ale o zásah do systému koordinace lidskoprávních politik. Obávají se, že rozdělení agend mezi jednotlivá ministerstva povede ke ztrátě jejich společného rámce a oslabí schopnost státu reagovat na problémy, které přesahují působnost jednoho resortu.

„Dopady na menšiny, osoby se zdravotním postižením nebo další zranitelné skupiny se téměř vždy dotýkají více oblastí současně – vzdělávání, zaměstnanosti, bydlení, zdravotní péče i bezpečnosti. Právě proto je nezbytná koordinace na úrovni celé vlády pod vedením silných osobností v pozicích zmocněnců pro lidská práva a pro záležitosti romské menšiny a jejich

nadresortního odborného aparátu, který nebude podřízen jen jednomu z ministrů.“ uvedl Kumar Vishwanathan, dlouholetý člen Rady vlády pro lidská práva.

Obavy z oslabení systémového přístupu sdílí také Adéla Hořejší, členka Výboru pro práva obětí a Pracovní skupiny pro porodnictví: *„Lidská práva, rovné zacházení nebo ochrana zranitelných skupin jsou univerzální témata a potřebují komplexní přístup. To se týká jak jejich podstaty, tak jejich prosazování. Výbory a skupiny tvořily zcela unikátní platformu, jejíž členové a členky jsou z různých profesních pozic experti a expertky na dané oblasti, a výsledkem jejich dialogu byla možnost podchytit skutečné potřeby zranitelných či marginalizovaných skupin. Rozdělením mezi jednotlivé resorty dojde ke ztrátě schopnosti státu řešit tyto otázky systematicky.“*

Rezignující členové upozorňují, že rozhodnutím vlády se zabývají i evropské instituce. Skupina Evropského hospodářského a sociálního výboru (EHSV) pro základní práva a právní stát vyjádřila znepokojení nad rozhodnutím vlády a jeho potenciálním negativním dopadem na ochranu lidských práv a na spolupráci s občanskou společností. Zrušením specializované nezávislé struktury hrozí podle Skupiny EHSV oslabení koordinace a prosazování politik v oblasti lidských práv na národní úrovni.

Rezignující členové a členky vládních poradních orgánů zdůrazňují, že jejich krok není odchodem z veřejného prostoru ani rezignací na hodnoty, které v těchto orgánech zastupovali.

„Naše rezignace neznamena rezignaci na ochranu lidských práv. Naopak. Považujeme za důležité upozornit, že současné změny mohou mít dlouhodobé negativní důsledky pro fungování demokratických institucí, postavení občanské společnosti a efektivní řešení důležitých společenských problémů, jakými je ochrana práv dětí, podpora lidí s postižením, seniorů, pečujících či obětí trestných činů a mnoha dalších oblastí, kde je roztržitost systému dlouhodobě uváděna jako jeden z důvodů bránících potřebným změnám. Ochrana lidských práv a ohrožených skupin a jejich naplňování je nadále naší prioritou a v této práci budeme společně pokračovat,“ uzavírá Barbora Křížanová, členka Výboru pro práva dítěte Rady vlády pro lidská práva.

Kontakty pro novináře:

Monika Šimůnková, 605 811 468

Barbora Křížanová, 603 170 944

Kumar Vishwanathan, 777 760 191

Adéla Hořejší, 776 696 656

Příloha: společné stanovisko